

Ösabacken

Schaktningsövervakning vid gårdstomt Ås 107:2

Ås socken, Krokoms kommun, Jämtlands län

Kristina Jonsson

RAPPORT – JAMTLI 2019:11
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:

Jamtli

Box 709

831 28 Östersund

Tel 063-15 01 00

Fax 063- 10 61 68

© Jamtli 2019

Kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS 2006/02204

Redigering och layout: av framsida: Lena Ljungkvist, Jamtli

Framsidesbild: Schaktet som grävdes i Ösa sett från nordost. Foto: Kristina Jonsson

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY, undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund.....	3
Undersökningens syfte.....	4
Metod och dokumentation.....	4
Genomförande och resultat.....	4
Referenser.....	5
Tekniska och administrativa uppgifter.....	5

Fig. 1. Översiktskarta. Läget för schaktningen markerat med en blå cirkel. Skala 1:20 000.

Inledning och bakgrund

Med anledning av att schaktningsarbeten skulle genomföras för anläggande av elkabel inom fastigheten Ösa 4:4 har Jamtli utfört en arkeologisk schaktningsövervakning. Uppdragsgivare var Jämtkraft Elnät AB, efter beslut fattat av Länsstyrelsen i Jämtlands län 2019-06-05 (dnr 431-2308-2019). Arbetet genomfördes av antikvarie/arkeolog Kristina Jonsson från Jamtli.

Anledningen till schaktningsövervakningen var att fornlämningar finns i närområdet. I arbetsområdets omedelbara närhet finns en fornlämningsliknande lämning (Ås 2:1, sannolikt rest av sentida bebyggelse) samt by/gårdstomten Ås 107:2 som finns belagd på storskifteskartan från 1802. Övriga närliggande lämningar är av samma slag: ett par bytomter (Ås 107:1, Ås 108:1) samt ytterligare en fornlämningsliknande lämning (Ås 1:1) som vid revidering avfärdats som naturlämning. Omkring 180 meter SO om området finns även ett par fyndplatser: fynd av en järnspjutspets samt ett skifferföremål (Ås 144:1-2) (uppgifter från Fornreg, se även figur 2).

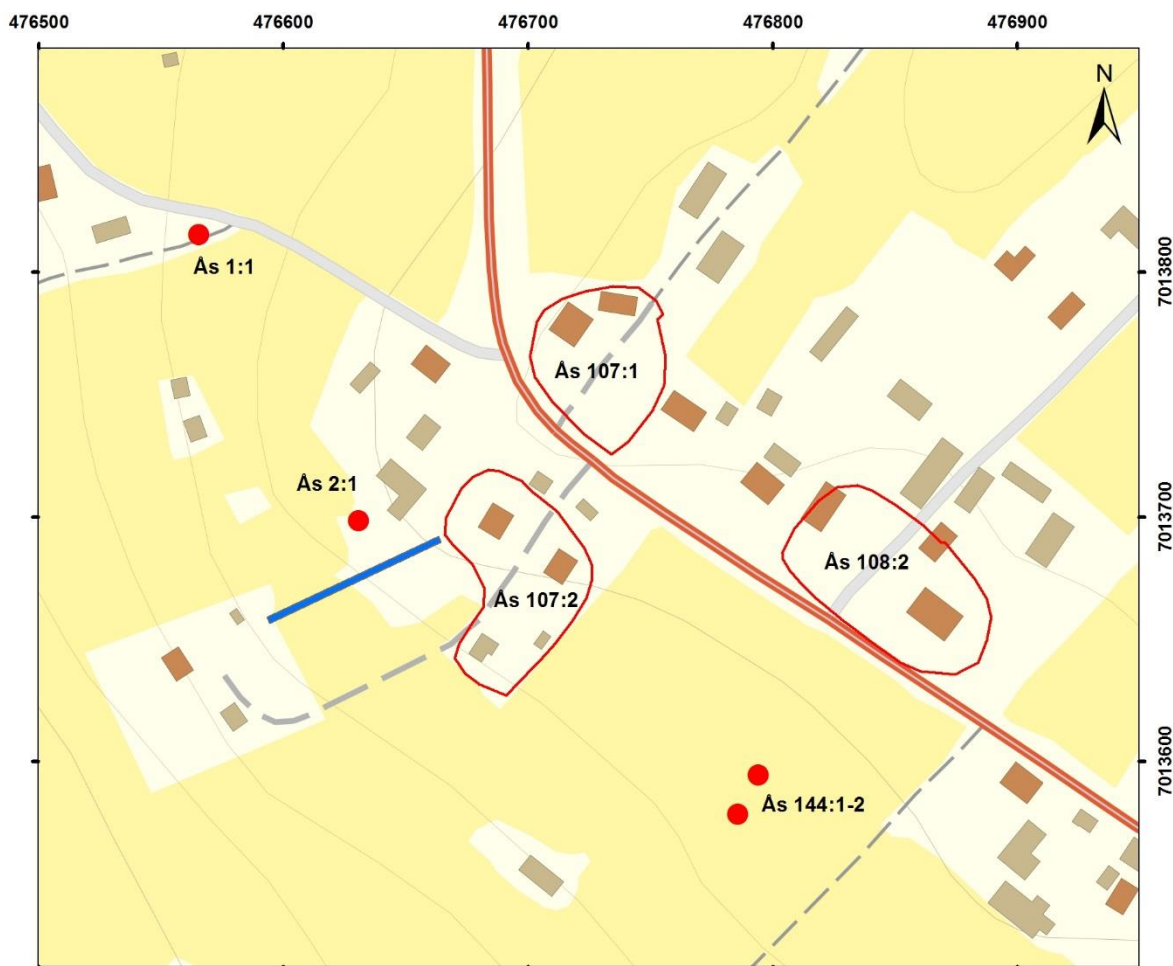

Fig. 2. Schaktets läge (blå linje) samt närliggande fornlämningar (rödmarkerade). Skala 1: 3 000.

Undersökningens syfte

Syftet med undersökningen var att med ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera den/de fornlämningar som eventuellt kunde framkomma vid schaktningen.

Metod och dokumentation

Undersökningen genomfördes som en schaktningsövervakning under arbetets gång. Schaktningen genomfördes med grävmaskin.

Schaktets utbredning har digitaliserats i efterhand med utgångspunkt i underlagsmaterial från uppdragsgivaren (jfr figur 2). I övrigt dokumenterades det med fotografering med digitalkamera.

Genomförande och resultat

Den sträcka som övervakades utgjordes av ett ca 80 meter långt schakt som löpte över ängsmark från ett impediment i sydväst till gårdstomten i nordost. Terrängen sluttade uppåt mot nordost, som brantast upp mot gårdstomten (jfr höjdkurvor i figur 2).

Schaktet grävdes 0,6 meter brett och ned till 0,40–0,70 meters djup (se figur 3). Massorna bestod av ett 0,15–0,60 meter tjockt lager lerig silt med inslag av småsten, som låg direkt på berggrunden bestående av skiffer. I det brantare partiet i nordost upp mot gårdsplanen kom berg i dagen på ett djup av endast 0,15 meter. På ett par platser i schaktet påträffades sentida föremål; dels fanns vad som möjligen var rester av en avfallsgrop eller en yta där hushållsavfall har dumpats i brytpunkten mellan det högre partiet där bebyggelsen ligger och den flackare slutningen ned mot sjön. Där framkom kol samt keramik, porslin, glas och metallföremål med 1900-talsdatering. I anslutning till bebyggelseplatån fanns också ännu mer recent avfall, t.ex. delar av en cykel. På den plana ytan på höjden i det nordligaste partiet på gårdsplanen låg påförda stenar i storleken 0,10–0,40 meter under grästorven, utlagda i sen tid för att utjämna gårdsplanen inför byggnation.

Kartstudier som gjordes inför arbetet visade att schaktets sydligaste del hade kunnat komma att beröra en byggnad, sannolikt en ängslada, utritad på laga skifteskartan från 1802. Inga byggnadsrester berördes dock av schaktningen.

Sammanfattningsvis framkom inget av antikvariskt intresse.

Fig. 3. Schaktet efter grävning. Foto mot nordöst av Kristina Jonsson.

Referenser

Fornsök = Riksantikvarieämbetets system för forn- och kulturminnesinformation.
[<https://app.raa.se/open/fornsok/>]

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Jamtis dnr:</i>	92-2019-F5CC
<i>Länsstyrelsens dnr:</i>	431-2308-2019
<i>Uppdragsgivare/Finansiär:</i>	Jämtkraft Elnät AB
<i>Landskap</i>	Jämtland
<i>Kommun:</i>	Krokom
<i>Socken:</i>	Ås
<i>Fastighet:</i>	Ösa 4:4
<i>Undersökningstyp:</i>	Arkeologisk schaktningsövervakning
<i>Undersökningstid:</i>	2019-07-04
<i>Personal:</i>	Antikvarie Kristina Jonsson
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM